

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

Przedmiotowy system oceniania z biologii opracowany został w oparciu o:

1. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199 z 2004 r.)
2. Podstawę programową z biologii
3. WSO ZSO nr 1 w Szczecinie

Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości,
- umiejętności
- postawa ucznia i jego aktywność

Cele ogólne oceniania na lekcjach biologii

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu biologicznym,
- przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:

1. **Odpowiedzi ustne** (przynajmniej raz w semestrze) odpowiedź na określony temat, charakteryzowanie procesów biologicznych, umiejętność wnioskowania przyczynowo-skutkowego itp. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z **trzech ostatnich tematów lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.**

2. **Kartkówki** 10 min. obejmujące materiał z **trzech ostatnich tematów lekcji** (nie muszą być wcześniej zapowiadane), nie podlegają poprawie. Uczniowie nieobecni na kartkówce nie piszą jej. Ocena z kartkówki traktowana jest jak ocena z odpowiedzi .

3. **Sprawdziany pisemne** 30 min. - 45 min.- 1.5godz. (zależnie od zakresu sprawdzanego materiału, poziomu kształcenia i profilu), w tym: testy dydaktyczne z zadaniami jednokrotnego i /lub wielokrotnego wyboru,

a w klasach medycznych sprawdziany maturalne z zadań otwartych i zamkniętych przeprowadzane po zakończeniu każdego działu, zapowiadane tydzień wcześniej.

4. **Prace domowe (zakładanie hodowli i przeprowadzanie doświadczeń , opracowywanie zadanych treści materiału, rozwiązywanie zadań w zeszytach ćwiczeń)**
5. **Prowadzenie zeszytu ćwiczeń (gimnazjum)**
6. **Preparatyka mikroskopowa (klasy medyczne)** umiejętność ustawiania obrazu i rozpoznawanie preparatów mikroskopowych, wykonywanie preparatów żywych.
7. **Założenie zielnika i znajomość gatunków roślin (klasy medyczne)**
 8. **Projekty uczniowskie i prezentacje np. multimedialne do wyboru przez ucznia**
 9. **Prowadzenie zeszytu przedmiotowego** .Uczeń zobowiązany jest do prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym powinny znajdować się notatki i schematy z każdej lekcji oraz zadane przez nauczyciela zadania domowe. Zeszyt jest wizytówką ucznia i będzie podlegał ocenie przy odpowiedzi ucznia.

Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów. Prawa i obowiązki ucznia na zajęciach lekcyjnych.

Uczeń nieobecny na sprawdzianie z przyczyn losowych (udokumentowane zwolnienie lekarskie, sytuacja trudna rodzinna) powinien go napisać w terminie nie przekraczającym **2 tygodnie** od powrotu do szkoły. Czas i sposób zaliczenia materiału uczeń uzgadnia z nauczycielem, **nie zgłoszenie się w terminie jest jednoznaczne z oceną niedostateczną lub wpisem do dziennika elektronicznego w formie zapisu nb0. Uczeń, który opuścił przynajmniej dwukrotnie pierwszy termin sprawdzianu z przyczyn innych niż wyżej wymienione zobowiązany będzie do napisania sprawdzianu zaliczeniowego z całego semestru.**

W sytuacji, gdy uczeń podczas pisania pracy pisemnej (sprawdziany, kartkówki) korzystał z tzw. pomocy i postępował nieuczciwie otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.

Prace pisemne powinny być ocenione i oddane w ciągu 2 -3 tygodni dla klas rozszerzonych medycznych , nauczyciel oddając prace omawia je, podaje punktację . Uczeń otrzymuje pracę do wglądu wyłącznie na lekcji , na której nauczyciel rozdaje sprawdzone prace. Prace nie są wynoszone przez ucznia i pozostają do wglądu dla rodziców ucznia. Wszystkie prace są

archiwizowane przez 1 rok. Przed każdym sprawdzianem pisemnym i na lekcji poprawkowej uczniowie są zobowiązani do oddania do depozytu telefonów komórkowych.

1. Ocenę niedostateczną ze sprawdzianu można poprawić. Poprawa jest dobrowolna, odbywa się poza lekcjami, w ciągu **1 tygodnia od rozdania prac i tylko 1 raz. Poprawiona ocena jest wpisana do dziennika elektronicznego obok oceny niedostatecznej. Jeśli uczniowi nie uda się poprawić oceny to powtórna ocena niedostateczna nie zostaje wpisana. Oceny z odpowiedzi ustnych, kartkówek i inne nie podlegają poprawie.**

Poprawie podlegają wyłącznie oceny niedostateczne ze sprawdzianów!!

Przy pisaniu poprawy sprawdzianu punktacja nie zmienia się.

2. Umożliwienie zwolnienia z pracy klasowej, kartkówki lub odpowiedzi ustnej w wyjątkowych przypadkach losowych. Należy taką sytuację zgłosić nauczycielowi przed lekcją ze sprawdzianem.
3. Uzupelnienie braków z przedmiotu w ramach konsultacji z nauczycielem w przypadku zgłoszenia chęci przez ucznia.
4. Możliwość zgłoszenia nie przygotowania (np) ucznia do odpowiedzi ustnej **1** raz w semestrze przy **1i 2** godz. w tygodniu i **2** razy w semestrze przy większej ilości godzin biologii w tygodniu.
5. oraz zgłoszenia **1** raz w semestrze braku (B) pracy domowej lub braku zeszytu , podręcznika, zeszytu ćwiczeń. **Każdy kolejny brak jest karny, za który uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.** Brak lub nieprzygotowanie uczeń zgłasza po sprawdzeniu listy obecności .

Uwaga: Za nieprzygotowanie do lekcji rozumie się nie opanowanie materiału z trzech ostatnich tematów lekcji, brak zadania domowego, brak podręcznika , zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń.

Sposoby informowania uczniów

Na pierwszych godzinach lekcyjnych nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny udostępnione są wszystkim uczniom na stronie internetowej szkoły. Oceny cząstkowe, semestralne i końcoworoczne są jawne, oparte o opracowane kryteria. Sprawdziany są do wglądu ucznia w celu zapoznania się z ewentualnymi błędami i niedociągnięciami a także po to by sprawdzić prawidłowość oceniania i punktacji. Po każdym sprawdzianie uczeń odnotowuje w zeszycie swoje błędy

w celu poprawy. Podczas odpowiedzi ustnej uczeń otrzymuje wpis oceny do zeszytu przedmiotowego.

Ocena klasyfikacyjna semestralna/roczna ustalana jest według następującego schematu:

Lp.	Zakres średniej ważonej obliczonej na podstawie wyników procentowych [%]	Zakres średniej ważonej obliczonej na podstawie ocen szkolnych (dziennik elektroniczny)	Ocena semestralna/roczna
1	0 – 39	0,00 – 1,75	niedostateczny
2	40 – 53	1,76 – 2,75	dopuszczający
3	54 – 75	2,76 – 3,75	dostateczny
4	76 – 89	3,76 – 4,75	dobry
5	90 – 100	4,76 – 5,00	bardzo dobry

Zasady wystawiania oceny śródrocznej i końcoworocznej

Wystawianie oceny klasyfikacyjnej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, przy czym większą wagę mają oceny ze sprawdzianów (prac klasowych), w drugiej kolejności są kartkówki i odpowiedź ustna. Pozostałe oceny są wspomagające.

- a) ocena semestralna to średnia ważona ocen za semestr I / II gdzie składową oceny stanowią sprawdziany, diagnozy, testy, zadania maturalne, odpowiedź ustna, kartkówki, aktywność, projekty, ćwiczenia, prace domowe, prowadzenie zeszytu ćwiczeń, przeprowadzanie doświadczeń i obserwacji, zakładanie zielnika.

Średnią ważoną n liczb a_1, a_2, \dots, a_n , z których każda ma przyporządkowaną pewną nieujemną wagę w_1, w_2, \dots, w_n , wyznaczamy ze wzoru $\bar{s} = (w_1 a_1 + w_2 a_2 + \dots + w_n a_n) / (w_1 + w_2 + \dots + w_n)$.

Dla ocen ustalone zostały następujące wagi:

sprawdziany, testy, diagnozy waga **5**

odpowiedź ustna, kartkówka waga **3**

zadanie domowe, zeszyt ćwiczeń, zeszyt uczniowski, prezentacje waga **1**

zielnik waga **2** (klasy medyczne)

Średnia powyżej 1.76 ocena dopuszczająca

Średnia powyżej 2.76 ocena dostateczna

Średnia powyżej 3.76 ocena dobra

Średnia powyżej 4.76 ocena bardzo dobra

b) ocena końcoworoczna = średnia ocen z semestru I i II

Warunki i tryb uzyskania wyższej oceny semestralnej i końcoworocznej niż proponowana. Podwyższenie oceny zaproponowanej przez nauczyciela.

Wniosek o podwyższenie oceny może uczeń złożyć tylko wtedy, jeśli spełnia wszystkie warunki zapisane w (Dz.U. z dnia 11 maja 2007 r.) par. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania.

1. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mają prawo wystąpić z pisemnym wnioskiem do nauczyciela prowadzącego zajęcia z biologii, o podwyższenie oceny z tych zajęć, w terminie nie dłuższym niż 3 dni od otrzymania informacji o przewidywanej dla niego semestralnej / końcoworocznej ocenie klasyfikacyjnej z biologii. Ocenę proponowaną nauczyciel ogłasza na miesiąc przed końcem klasyfikacji semestralnej / końcoworocznej. Wniosek należy złożyć w sekretariacie szkoły.

UWAGA: Przewidywana ocena może ulec zmianie, po uwzględnieniu ostatnich prac kontrolnych.

2. **Uczeń zobowiązany jest w przypadku chęci uzyskania oceny wyższej do napisania egzaminu semestralnego, który może zawierać zadania otwarte i zamknięte z semestru I w przypadku podwyższenia oceny semestralnej, a w przypadku wnioskowania o podwyższenie oceny końcoworocznej egzaminu rocznego z zadaniami otwartymi i zamkniętymi z semestru I i II. Zadania dostosowane są do profilu, poziomu klasy oraz do wymagań programowych na poszczególne oceny. Ocena uzyskana z testu jest jednoznaczna i nie podlega zmianie.**

3. Wniosek o podwyższenie oceny można złożyć tylko wtedy, jeśli uczeń spełnia wszystkie poniższe warunki:

- 1) ma bardzo wysoką frekwencję (co najmniej 90%) na zajęciach szkolnych, w szczególności na zajęciach edukacyjnych, z których wnioskuje o podwyższenie oceny,
 - 2) wszystkie opuszczone przez niego godziny są wiarygodnie usprawiedliwione, w szczególności dotyczy to nieobecności na zapowiadanych formach sprawdzania wiedzy i umiejętności,
 - 3) wszystkie prace pisemne tj. sprawdziany, testy, diagnozy, zapowiedziane kartkówki pisał w pierwszym terminie, na lekcji z klasą,
 - 4) na bieżąco wykonywał wszystkie zadawane prace domowe,
 - 5) wykorzystał wszystkie możliwości poprawy oceny zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
 - 6) nie otrzymał oceny niedostatecznej za „ściągnięcie”,
 - 7) w przypadku wnioskowania o ocenę najwyższą, celującą, brał udział i osiągał sukcesy w olimpiadzie biologicznej, olimpiadzie wiedzy ekologicznej i konkursach biologicznych, na etapie wyższym niż szkolny.
- 1) zachowanie ucznia na lekcji nie budzi żadnych zastrzeżeń, jest zgodne z regulaminem szkolnym

Wymagania edukacyjne - oceniane aktywności ucznia (wiedza, umiejętności, postawy): ogólne

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- pracował systematycznie i z zaangażowaniem na każdej lekcji i w domu;
- ma wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania;
- stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych);
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk;
- proponuje rozwiązania nietypowe;
- osiąga sukcesy w konkursach biologicznych i wiedzy ekologicznej na szczeblu wojewódzkim i centralnym.**

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- pracował systematycznie i z zaangażowaniem na każdej lekcji i w domu;
- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie;
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach;
- wykazuje dużą samodzielność i bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy, np.: wykresów, tablic, zestawień, encyklopedii, internetu;
- planuje i bezpiecznie przeprowadza doświadczenia
- zakłada hodowle przewidując efekty i skutki końcowe .

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- pracował systematycznie na każdej lekcji i w domu;
- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie;
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów;
- korzysta z wykresów, tablic i innych źródeł wiedzy
- bezpiecznie wykonuje doświadczenia
- zapisuje i uzgadnia wnioski płynące z doświadczeń i obserwacji ,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- starał się pracować systematycznie i doskonalił w sobie tę cechę;
- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów;
- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy, takich jak: wykresy, tablice;
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje doświadczenia biologiczne;
- z pomocą nauczyciela zapisuje i uzgadnia wnioski płynące z doświadczeń oraz rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- pracował systematycznie w miarę swoich możliwości;
- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia;
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności;

- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje bardzo proste eksperymenty biologiczne , zapisuje wnioski

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela przeprowadzić obserwacji i doświadczenia biologicznego ,
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi niezbędnymi do przeprowadzenia doświadczenia biologicznego

Diagnozowanie

Klasy 1 medyczne na początku września podlegają diagnozie wstępnej z wiedzy jaką posiadają po gimnazjum. W klasach medycznych na każdym etapie kształcenia odbywają się diagnozy maturalne po każdym zrealizowanym dziale. W klasie 3 medycznej odbywają się ponadto próbne matury przygotowane przez CKE i wydawnictwo Operon. W klasach gimnazjum odbywają się sprawdziany przygotowujące do testu kompetencji, a w klasie 3 dodatkowo próbne egzaminy i diagnoza końcowa po 3 latach nauki biologii w gimnazjum.

Ewaluacja PSO

Pod koniec roku szkolnego nauczyciel wspólnie z uczniami dokonuje analizy funkcjonowania PSO na lekcjach biologii. Ewentualne zmiany PSO będą obowiązywały od następnego roku szkolnego.

Autorka : Angelika Stańczyk